

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 15. toukokuuta 2023
(OR. en)

9135/23

JEUN 84
SUSTDEV 73
SOC 303
EDUC 157
EMPL 201

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Neuvoston ja neuvostossa kokoontuvien jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät eurooppalaisen kestävän kehityksen sosiaalisesta ulottuvuudesta nuorten kannalta

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä asiakohdassa mainitut päätelmät, jotka neuvosto (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) hyväksyi istunnossaan 15.–16. toukokuuta 2023.

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuvien jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät
eurooppalaisen kestävän kehityksen sosiaalisesta ulottuvuudesta nuorten kannalta

NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN
EDUSTAJAT, jotka

PALAUTTAVAT MIELEEN seuraavaa:

1. EU:n nuorisostrategiaan liitetyissä Eurooppalaisissa nuorisotavoitteissa nro 3 (Osallistavat yhteiskunnat) ja nro 10 (Kestävä vihreä Eurooppa) pyritään ”mahdollistamaan ja varmistamaan, että kaikki nuoret pääsevät mukaan yhteiskunnan jäseniksi” ja ”tekemään yhteiskunta, jossa kaikki nuoret ovat ympäristöasioissa aktiivisia ja tiedostavia ja kykenevät muuttamaan omaa jokapäiväistä elämäänsä”¹.

¹ Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027, liite 3 (EUVL C 456, 18.12.2018).

2. Nuoret ovat voimakkaita muutoksen ja innovaation edistäjiä² ja keskeisiä kumppaneita, kun pannaan täytäntöön kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaa ja muita monenvälisiä sopimuksia ja välineitä, kuten Pariisin ilmastopöytäkirjasta³ ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa⁴. Lisäksi YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa⁵ toistetaan periaate siitä, että ketään ei jätetä jälkeen. YK:n lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaan jokaisella lapsella on oikeus ilmaista vapaasti näkemyksensä kaikissa lasta koskevissa asioissa⁶. Nuorilla on oikeus osallistua mielekkäällä tavalla heihin ja koko yhteiskuntaan vaikuttavien politiikkojen kehittämiseen, toimeenpanoon, seurantaan, arviointiin ja jatkotoimiin⁷.
3. Tunnustetaan sukupolvien välinen vuoropuhelu ja vastuu vakaan poliittisen päätöksenteon kulmakivinä⁸, nuorten ratkaiseva rooli ympäristötoimissa ja se, kuinka tärkeää on korostaa nuorten merkityksellisen osallistumisen vahvistamisessa saavutettua edistystä⁹.

² Neuvoston päätelmät ”Kattava toimintatapa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n täytäntöönpanon nopeuttamiseksi – Parempi jälleenrakentaminen covid-19-kriisin jälkeen”, asiak. 9850/21.

³ Yhdistyneet kansakunnat, Pariisin sopimus, 2015.

⁴ Euroopan komissio, komission tiedonanto Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta, COM(2019) 640 final.

⁵ ”Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development”, julkaisija YK:n yleiskokous A/RES/70/1.

⁶ Yhdistyneet kansakunnat, yleissopimus lapsen oikeuksista. Yleiskokouksen päätöslauselma 44/25.

⁷ Neuvoston päätelmät nuorten osallistumisen kannalta mielekkään nuorten kansalaistoiminnan turvaamisesta ja synnyttämisestä, 2021/C 501 I/04.

⁸ Neuvoston päätelmät sukupolvien välisen ulottuvuuden edistämisestä nuorisovaltuustojen vuoropuhelun ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi, 2022/C 495/03.

⁹ Stockholm +50, The Global Youth Policy Paper, kolmas virallinen versio, toukokuu 2022.

4. Euroopan nuorison teemavuosi 2022¹⁰ vauhditti nuorison, myös heikommassa asemassa olevien nuorten, voimaannuttamista ja tukemista, kun he hankkivat tarvittavaa tietämystä ja pätevyyttä, jotta heistä voi tulla aktiivisia ja osallistuvia kansalaisia ja muutoksentekijöitä. Euroopan nuorison teemavuoden päätteeksi 6. joulukuuta 2022 järjestetyssä ”Claim the future” -konferenssissa päätöksentekijät ja nuorisosidosryhmät toistivat yhteisen sitoutumisensa nuorisonäkökulman valtavirtaistamiseen päätöksenteossa ja nuorten osallistumisen lisäämiseen poliittisissa päätöksentekoprosesseissa. Lisäksi toivottiin keskittymään enemmän ehkäisevään terveydenhuoltoon, torjumaan mielenterveyden ongelmia ja yksinäisyyttä sekä lisäämään osallistumista järjestettyyn urheilutoimintaan.

OVAT TIETOISIA SEURAAVASTA:

5. Kestävän kehityksen sosiaalisen ulottuvuuden¹¹ käsittely on ratkaisevan tärkeää haavoittuvassa asemassa olevien yhteiskuntaryhmien voimaannuttamiseksi. Kestävään kehitykseen liittyvät kysymykset ovat monialaisia. Sosioekonominen ja demokraattinen syrjintä käyvät käsi kädessä ja vaikuttavat siihen, kuinka laajasti nuoret voivat osallistua kestävästä kehitystä edistäviin toimiin. Oikeudenmukaisen, kestävän ja osallistavan kehityksen saavuttaminen demokraattisilla prosesseilla edellyttää kaikkien näkökulmien ja mielipiteiden ottamista huomioon sananvapauden ja lehdistönvapauden periaatteiden ja osallistavien prosessien kautta kaikilla tasoilla.
6. Nuorisoksi määritelty ryhmä koostuu monenlaisista henkilöistä, joilla on erilaiset kyvyt, tarpeet, halut, resurssit ja intressit, jotka kohtaavat erilaisia haasteita ja mahdollisuuksia ja jotka ovat koulutuksellisilta, kulttuurisilta, maantieteellisiltä, taloudellisilta ja sosiaalisilta taustoiltaan erilaisia. Nämä erot vaikuttavat heidän mielenkiinnon kohteisiinsa, mahdollisuuksiinsa ja valmiuksiinsa osallistua kestävästä kehitystä edistäviin toimiin ja ympäristötoimiin.

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2021/2316, annettu 22. joulukuuta 2021, Euroopan nuorison teemavuodesta (2022), EUVL L 462, 28.12.2021, s. 1.

¹¹ Katso liitteen liitteestä II ’kestävän kehityksen sosiaalisen ulottuvuuden’ määritelmä.

7. Sellaiset tekijät kuten asukastiheyden ja väestörakenteen erot, esimerkiksi kaupunki- ja maaseutualueiden, vähemmän kehittyneiden alueiden ja syrjäisimpien seutujen väliset erot, vaikuttavat myös kestävästä infrastruktuurin saavutettavuuteen ja saatavuuteen nuorten ihmisten osalta.
8. Covid-19-pandemia, Venäjän federaation Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan aiheuttama energiakriisi ja ilmastokriisi ovat paljastaneet epäoikeudenmukaisuuksia yhteiskunnissamme, kun nämä kriisit ovat vaikuttaneet nuorisoryhmiin eri tavoin ja joihinkin ryhmiin suhteettomasti. Näiden kriisien aikana on tullut entistäkin selvemmäksi muita heikommassa asemassa olevien nuorten epätasapuolinen mahdollisuus nauttia ihmisoikeuksista, kuten koulutuksesta tai terveydenhuollosta. Mielenterveys ja fyysinen terveys, elin- ja asuinolot, pääsy viralliseen, epäviralliseen ja arkioppimiseen, työmahdollisuudet ja vapaa-ajan toiminta ovat ratkaisevan tärkeitä edellytyksiä nuorten selviytymiskyvylle ja mahdollisuuksille elää kestävästi.
9. Demokratia ja ihmisoikeudet kuuluvat erottamattomasti kestävästä kehityksen yhteyteen, koska ilmastonmuutos vaikuttaa suhteettomasti haavoittuvassa asemassa oleviin syrjäytyneisiin ryhmiin. Ihmisillä, joilla on vähiten resursseja, on eniten vaikeuksia sopeutua ilmastoon liittyviin muutoksiin¹², ja köyhyysvaarassa olevilla on korkeampi riski altistua saasteille ja ympäristöongelmille¹³. Lisäksi nuoret, jotka ovat eri tavoin riippuvaisia luonnonvaroista työskennelläkseen, elääkseen tai ottaakseen osaa kulttuuriperintöönsä, voivat kärsiä ilmastonmuutoksesta tavoilla, jotka vaarantavat heidän kykyään muovata omaa elämäänsä¹⁴.

¹² Yhdistyneet kansakunnat, maailman nuorisoraportti, 2020.

¹³ Eurostat, elämänlaatuindikaattorit – luonnon- ja elinolot, 2022.

¹⁴ Komission tiedonanto ”Ilmastokestävä Eurooppa – Uusi EU:n strategia ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi”, COM(2021) 82 final.

KATSOVAT SEURAAVAA:

10. Kaikilla nuorilla tulisi olla hyvät elinolot ja työllisyysnäkymät sekä valta muovata elämäänsä ja vaikuttaa päätöksentekoon ja yhteiskunnan kehitykseen. Nuoret ovat muutoksenteekijöitä¹⁵ ja eräitä yhteiskuntiemme vahvuuksista, ja heillä on yksilön oikeutensa.
11. Nuorten tietämys, näkemykset ja kokemukset tekevät poliittisesta päätöksenteosta tarkoituksenmukaisempaa ja ovat arvokkaita resursseja demokraattiselle prosessille. Nuorisopolitiikassa olisi omaksuttava kaksitahoinen lähestymistapa, jossa aloitteita kehitetään ja laaditaan suoraan nuorten kanssa ja heitä varten ja he kehittävät ja laativat niitä itse aktiivisen ja mielekkään osallistumisensa kautta ja jossa nuorisopolitiikka valtavirtaistetaan kaikilla politiikanaloilla.
12. EU:n nuorisopolitiikan, myös EU:n nuorisodialogin, olisi edistettävä sellaisen yhteiskunnan luomista kaikille nykyisille ja tuleville sukupolville, jossa käsitellään ja ratkaistaan suurimmat sosiaaliin kysymyksiin liittyvät haasteet, kuten köyhyys, tahdosta riippumaton yksinäisyys¹⁶, mielenterveys, kestävä kehitys ja ilmastonmuutos, heikentämättä kuitenkaan maailmanlaajuisia tilannetta.
13. Kaikkien nuorten sosiaalista osallisuutta on lisättävä, jotta voidaan edistää ymmärrystä toisiinsa liittyvistä maailmanlaajuisista haasteista ja tukea nuoria, kun he hankkivat tarvittavaa tietämystä, taitoja ja pätevyyksiä, joita he tarvitsevat elääkseen kestävämmiin ja ottaakseen osaa kestävämpään yhteiskuntaan yksin ja yhdessä. Tähän tarkoitukseen hyödyllisiä välineitä voivat olla EU:n nuoriso-ohjelmat Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot, muut mahdolliset EU:n ja kansalliset vapaaehtois- tai yhteiskuntapalveluohjelmat ja -toimet sekä kansalaisvaikuttamisen aloitteet.

¹⁵ Neuvoston päätelmät nuorten muutostoimijuuden edistämisestä ympäristön suojelemiseksi, 2022/C 159/07.

¹⁶ Katso liitteen liitteestä II 'yksinäisyyden' määritelmä.

14. Kaikilla nuorilla tulisi olla pääsy todennettuihin näyttöön perustuviin tietoihin, jotka on esitetty nuorisoystävällisellä ja saavutettavalla tavalla sekä usealla kielellä sen varmistamiseksi, että kaikki nuoret voivat sisäistää tiedot ja kehittää kestäviä toimintatapoja ja omaa rooliaan muutoksentekijöinä ja valistuneina kansalaisina.

KOROSTAVAT SEURAAVAA:

15. Covid-19-pandemian, ilmastonmuutoksen ja luontokadon kaltaisten haasteiden maailmanlaajuinen luonne edellyttää laajinta mahdollista yhteistyötä kaikilla tasoilla, jotta turvataan nuorten mielekäs ja tehokas osallistuminen.
16. Nuorison osallisuutta kestävä kehityksen politiikassa on lisättävä kaikilla tasoilla, jotta voidaan hyödyntää nuorten potentiaalia ja luovuutta, ottaen huomioon, että nuoriin investoiminen antaa vahvan vipuvaikutuksen kestäväälle tulevaisuudelle. Kestävään kehitykseen liittyvistä eettisistä ja sosiaalisista kysymyksistä on tarpeellista käydä yhteiskunnallista vuoropuhelua niin nuorten keskuudessa kuin sukupolvien välillä; tämä on olennaisen tärkeää toivon lisäämiseksi ja erilaisten näkemysten ja todellisuuksien ymmärryksen ja kunnioituksen luomiseksi.

17. Monet eurooppalaiset nuoret ovat tietoisia kestäväyyteen ja ympäristöön liittyvistä ongelmista ja ovat ryhtyneet niitä koskeviin toimiin. Yhtä lailla on nuoria, jotka eivät ota osaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Toimiin ryhtymisen ja osallistumisen taso vaihtelee nuorten välillä ja riippuu erilaisista seikoista, kuten tiedon saatavuudesta, koulutustaustasta, sosioekonomisesta asemasta ja maantieteellisestä sijainnista. Erilaiset nuorten ryhmät tarvitsevat erilaista kannustusta ja tukea, jotta ne voivat osallistua yhteiskunnan kehittämiseen. On siis tarpeen soveltaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa ja kehittää osallistavia toimia, kun puututaan muun muassa kestävään kehitykseen, ihmisoikeuksiin, sukupuolten väliseen tasa-arvoon, yhtäläisiin mahdollisuuksiin, sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja ilmastonmuutokseen liittyviin kysymyksiin.
18. Nuorisojärjestöt, nuorisotyö ja muut epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen toimet ovat tärkeitä, jotta voidaan antaa tietoja ja tukea virallisten rakenteiden ulkopuolella oleville nuorille, ja ne täydentävät usein julkisten viranomaisten tarjoamia palveluita kaikilla tasoilla.

OTTAVAT HUOMIOON SEURAAVAA:

19. Maaliskuussa 2023 järjestetyn EU:n nuorisokonferenssin osallistajat antoivat viestin siitä, kuinka tärkeää on tarjota nuorille luotettavaa, saavutettavaa ja käyttäjäystävällistä tietoa sekä pääsy viralliseen ja epäviralliseen kestävyttä ja ilmastonmuutosta käsittelevään koulutukseen. Huomioon otetaan myös heidän viestinsä siitä, kuinka tärkeää on soveltaa sukupolvien välisiä ja monialaisia lähestymistapoja nuorten voimaannuttamiseksi tarjoamalla heille tarvittavat tiedot ja välineet siitä, miten he voivat ottaa osaa kestäviin ja osallistaviin käytäntöihin.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA ASIANMUKAISILLA TASOILLA

20. tarjoamaan saavutettavia, kestäviä ja monitasoisia hallintorakenteita¹⁷ ja mahdollisuuksia nuorisjärjestöille ja nuorille, myös aliedustetuille nuorisoryhmille, noudattamalla olemassa olevia parhaita käytäntöjä, kuten Euroopan neuvoston laatimia menettelyohjeita kansalaisten osallistumisesta päätöksentekoon¹⁸, jotta mahdollistetaan mielekäs osallistuminen ja tarjotaan saavutettavia mekanismeja palautteen antamiseen ja näiden prosessien arvioimiseen.
21. edistämään nuorisotyöntekijöiden epävirallisia koulutusmahdollisuuksia tarvittavien tietojen, taitojen ja pätevyyksien hankkimiseksi, jotta he voivat tarttua sosiaalisen inklusion ja kestäväen kehityksen kysymyksiin toiminnassaan.
22. kannustamaan opettajien¹⁹, myös nuorisotyöntekijöiden, koulutus- ja oppimismahdollisuuksien kehittämistä, jotta he voivat paremmin tiedottaa nuorille kaikista kestäväen kehitykseen liittyvistä asioista, opettaa heille niitä ja voimaannuttaa heitä niissä, jotta nuorilla olisi mahdollisuus tehdä valistuneita ja kestäviä valintoja arjessaan ja osallistua päätöksentekoprosesseihin.

¹⁷ Neuvoston päätelmät monitasoisen hallinnon vahvistamisesta nuorten päätöksentekoprosesseihin osallistumisen edistämisessä, 2021/C 241/03.

¹⁸ Euroopan neuvosto, menettelyohjeet kansalaisten osallistumisesta päätöksentekoon, CONF/PLE(2009)CODE1.

¹⁹ Katso liitteen liitteestä II 'opettajan' määritelmä.

23. asettamaan nuorten mielenterveyden ja hyvinvoinnin etusijalle, erityisesti tunnustamalla mielenterveysongelmat eräiksi nuorten merkittävimmistä terveysongelmista²⁰, vahvistamalla tietoperustaista mielenterveyden edistämistä, mielenterveyden lukutaitoa ja ehkäisytöitä eri yhteyksissä monialaisilla lähestymistavoilla sekä edistämällä ja kehittämällä tasapuolista pääsyä laadukkaisiin, integroituihin, turvallisiin ja ihmiskeskeisiin terveyspalveluihin, jotta voidaan parantaa nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elämänlaatua, millä vahvistetaan koko yhteiskuntaa ja parannetaan sen selviytymiskykyä.
24. harkitsemaan oikeusperustaisen nuorisonäkökulman²¹ soveltamista kestävästä infrastruktuurista koskeviin politiikkoihin, erityisesti kohtuuhintaisen ja saavutettavan julkisen liikenteen ja asumisen osalta, jotta voidaan tarjota kaikille nuorille kestäviä ja vihreitä vaihtoehtoja.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA JA EUROOPAN KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA
PUITTEISSA JA ASIANMUKAISILLA TASOILLA TOISSIJAISUUSPERIAATETTA
NOUDATTAEN

25. ottamaan EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen tulokset huomioon sosiaalista osallisuutta ja kestävästä kehityksestä koskevien politiikkojen suunnittelussa ja täytäntöönpanossa tulevaisuudessa.
26. varmistamaan, että kaikki nuoret voivat käyttää oikeuksiaan kansainvälisten julistusten ja yleissopimusten mukaisesti, sisällyttämällä kaikilla tasoilla nuoriin vaikuttavien toimenpiteiden suunnitteluun, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin oikeusperustaisen nuorisonäkökulman. On tärkeää, että päätöksentekijöillä on tarvittavat pätevyudet ja pääsy asianmukaisiin välineisiin, jotta he voivat luoda osallistavia päätöksentekoprosesseja.

²⁰ Euroopan komissio, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto, ”Children and Mental Health: preventive approaches to anxiety and depression”, EU:n julkaisutoimisto, 2021.

²¹ Katso liitteen liitteestä II ’oikeusperustaisen nuorisonäkökulman’ määritelmä.

27. tukemaan edelleen tutkimusta ja analysointia käyttämällä olemassa olevia välineitä, kuten Youth Wikiä²², ja keräämään eriteltyjä tietoja siitä, miten sosiaalinen syrjäytyminen ja ilmastonmuutos vaikuttavat nuorten mielenterveyteen, hyvinvointiin ja elinoloihin, pitäen mielessä uusien indikaattorien ja seurantamekanismien mahdollisen tarpeen sosiaalisen syrjäytymisen ja ilmastonmuutoksen vaikutusten mittaamiseksi.
28. parantamaan eri osallistumismekanismien, kuten nuorisovaltuustojen, nuorten kuulemisten ja osallistavien konferenssien, myös EU:n nuorisodialogin, ja digitaalisten osallistumisvälineiden saavutettavuutta ja varmistamaan, että niissä keskitytään yhteiskunnan eri nuorisoryhmien huolenaiheisiin, muun muassa siihen, että edustusta vailla olevat ja aliedustetut nuorisoryhmät osallistuvat näihin mekanismeihin ja ottavat niissä johtavia asemia.
29. hyödyntämään täysimääräisesti Erasmus+ -ohjelmaa, Euroopan solidaarisuusjoukkoja ja Euroopan sosiaalirahasto plussaa, tapauksen mukaan myös ALMA-aloitetta, kun luodaan kaikille nuorille mahdollisuuksia osallistavampiin ja kestävämpiin hankkeisiin ja liikkuvuustoimiin, mukaan lukien hybridiliikkuvuus. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä muita heikommassa asemassa olevien nuorten osallistumiseen.

²² Youth Wiki on Euroopan komission ylläpitämä verkkoalusta, jolla esitetään tietoja Euroopan maiden nuorisopolitiikoista.

PYYTÄVÄT EUROOPAN KOMISSIOTA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN MUKAISESTI

30. varmistamaan pitkän aikavälin viestintätoimet Euroopan tasolla, muun muassa Euroopan nuorisoportaalien ja muiden asiaankuuluvien tietovälineiden kautta, nuorisoystävällisellä, osallistavalla, monikielisellä ja saavutettavalla tavalla kestävään kehitykseen ja ilmastonmuutokseen liittyvistä EU:n politiikoista ja hankkeista sekä Euroopan unionin toimielinten osallistavista prosesseista.
31. helpottamaan mahdollisuuksia kestävyyttä ja osallisuutta koskeviin vertaisoppimistapahtumiin.
32. edistämään ja tukemaan edelleen monialaista lähestymistapaa ja synergioita muiden aloitteiden, kuten ilmastoasioita edistävän koulutuksen koalition, vihreää siirtymää ja kestävästä kehityksestä koskevasta oppimisesta annetun neuvoston suositusten²³ ja uuden eurooppalaisen Bauhausin, kanssa.

²³ EUVL C 243, 27.6.2022, s. 1.

VIITTEET

Antaessaan nämä päätelmät neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat panneet merkille seuraavat asiakirjat:

- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma”, COM(2019) 640 final
- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: ”Ilmastokestävä Eurooppa – Uusi EU:n strategia ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi”, COM(2021) 82 final
- Neuvoston päätelmät ”Kattava toimintatapa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n täytäntöönpanon nopeuttamiseksi – Parempi jälleenrakentaminen covid-19-kriisin jälkeen”, asiak. 9850/21
- Neuvoston päätelmät nuorten osallistumisen kannalta mielekkään nuorten kansalaistoiminnan turvaamisesta ja synnyttämisestä, 2021/C 501 I/04
- Neuvoston päätelmät sukupolvien välisen ulottuvuuden edistämisestä nuorisosalalla vuoropuhelun ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi, 2022/C 495/03
- Neuvoston päätelmät nuorten muutostoimijuuden edistämisestä ympäristön suojelemiseksi, 2022/C 159/07

- Neuvoston päätelmät monitasoisen hallinnon vahvistamisesta nuorten päätöksentekoprosesseihin osallistumisen edistämisessä, 2021/C 241/03
- Euroopan neuvosto, menettelyohjeet kansalaisten osallistumisesta päätöksentekoon, CONF/PLE(2009)CODE1
- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: ”Tasa-arvon unioni: Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030”, COM(2021) 101 final
- Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2021/2316, annettu 22. joulukuuta 2021, Euroopan nuorison teemavuodesta (2022), EUVL L 462, 28.12.2021, s. 1
- Euroopan komissio, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto, ”Children and Mental Health: preventive approaches to anxiety and depression: European platform for investing in children”, EU:n julkaisutoimisto, 2021
- Eurostat, elämänlaatuindikaattorit – luonnon- ja elinolot, syyskuu 2022
- Euroopan parlamentti, neuvosto ja Euroopan komissio, toimielinten välinen julistus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista, 2017/C 428/09
- Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission kestävästä kehitystä edistävää koulutusta koskevan strategian 2021–2030 täytäntöönpanon puitteet
- Yhteinen tutkimuskeskus, Science for Policy Report, Baarek, J., Balahur-Dobrescu, A., Cassio, L.G., D’hombres, B., Pasztor, Z. ja Tintori, G., ”Loneliness in the EU. Insights from surveys and online media data”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2021
- OECD, Global Teaching InSights, ”Teaching for Climate Action – summary of insights”, 2021

- Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027, *EUVL C 456*, 18.12.2018
- Stockholm +50, The Global Youth Policy Paper, kolmas virallinen versio, toukokuu 2022
- ”Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development”, YK:n yleiskokous, A/RES/70/1
- Yhdistyneet kansakunnat, maailman nuorisoraportti, 2020
- Yhdistyneet kansakunnat, Pariisin sopimus, 2015
- Yhdistyneet kansakunnat, yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, Yhdistyneiden kansakuntien sopimussarja, nide 2515, 2006
- Yhdistyneet kansakunnat, yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa, Århus, 1998
- Yhdistyneet kansakunnat, yleissopimus lapsen oikeuksista (1989), sopimus nro 27531, Yhdistyneiden kansakuntien sopimussarja, nide 1577, 12 artikla
- Yhdistyneet kansakunnat, ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, 1948
- Yhdistyneet kansakunnat, ympäristön ja kehityksen maailmankomission raportti, ”Our common future”, (Brundtlandin raportti), A/42/427, 1987

MÄÄRITELMÄT

Näissä päätelmissä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

Opettaja: kattaa opettajat (joilla on kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaan opettajan tai vastaavan asema) ja kouluttajat (kaikki, jotka suorittavat yhtä tai useampaa teoreettiseen tai käytännön koulutukseen liittyvää toimintaa oppilaitoksessa tai työpaikalla). Tämä kattaa yleissivistävän ja korkea-asteen koulutuksen opettajat, ammatillisen perus- ja jatkokoulutuksen opettajat ja kouluttajat sekä varhaiskasvatuksen ammattilaiset, aikuiskouluttajat ja nuorisotyöntekijät²⁴.

Yksinäisyys: yksinäisyys on vahvasti subjektiivista. Se on käsitys ristiriidasta henkilön toivoman ja todellisen ihmissuhdeverkon välillä. Se on elettyinä syvästi kielteinen kokemus. Se ei johdu pelkästään liian harvoista sosiaalisista suhteista vaan myös siitä käsityksestä, että nämä ihmissuhteet eivät ole tarpeeksi tyydyttäviä. Yksinäisyys ei siis tarkoita yksin olemista vaan itsensä yksinäiseksi tuntemista. Tässä suhteessa yksinäisyys eroaa sosiaalisesta eristäytymisestä, jolla on objektiivinen miellelyhtymä ja joka määritellään ihmissuhteiden puuttumisen tai hyvin harvojen merkityksellisten suhteiden kautta²⁵.

²⁴ Määritelty neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmissä nuorisotyöntekijöiden koulutuksesta (*EUVL C 412, 9.12.2019*) ja neuvoston suosituksessa vihreää siirtymää ja kestävästä kehitystä koskevasta oppimisesta (*EUVL C 243, 27.6.2022*).

²⁵ Yhteinen tutkimuskeskus, Science for Policy Report, Baarek, J., Balahur-Dobrescu, A., Cassio, L.G., D'hombres, B., Pasztor, Z. ja Tintori, G., ”Loneliness in the EU. Insights from surveys and online media data”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2021.

Oikeusperustainen nuorisonäkökulma²⁶: oikeusperustainen nuorisonäkökulma yhdistää kansallisen nuorisopolitiikan tavoitteet ja lasten ja nuorten oikeudet kansainvälisten yleissopimusten, lakien ja asetusten mukaisesti. Sen tulisi perustua tutkimukseen ja tilastoihin, ja sen avulla tulisi pyrkiä luomaan olosuhteet, joissa nuoret voivat osallistua yhteiskunnan yleiseen kehitykseen sekä omien aloitteidensa että päätöksentekijöiden aloitteiden kautta. Oikeusperustainen nuorisonäkökulma voi toimia menetelmänä, jolla päätöksentekijät voivat hankkia asiaankuuluvaa pätevyyttä nuorisonäkökulman huomioimiseksi päätöksenteossa.

Kestävän kehityksen sosiaalinen ulottuvuus: kestävä kehitys määritellään yleensä kehityksenä, joka vastaa nykyajan tarpeisiin vaarantamatta tulevien sukupolvien mahdollisuuksia tyydyttää omat tarpeensa²⁷. Se edellyttää jokaisen perustarpeiden täyttämistä ja sitä, että jokaiselle annetaan mahdollisuus toteuttaa toiveensa paremmasta elämästä. Kestävä kehitys sisältää kolme ulottuvuutta: taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristöulottuvuuden. Kestävän kehityksen sosiaalinen ulottuvuus pohjautuu yhdenvertaisuuden ja demokratian arvoihin, mukaan lukien kaikkien ihmisten poliittisten, taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen ihmisoikeuksien ja kansalaisoikeuksien tosiasiallinen täytyminen. Neuvosto vahvisti vuonna 2021, että on tärkeää vahvistaa kestävän kehityksen sosiaalista ulottuvuutta ihmisoikeuksien, sukupuolten tasa-arvon, osallisuuden, inhimillisen kehityksen, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja kaikenlaisen yhdenvertaisuuden sekä sosiaalisen vuoropuhelun, työterveyden ja -turvallisuuden ja ihmisarvoisen työn edistämiseksi²⁸.

²⁶ Ruotsin nuoriso- ja kansalaisyhteiskunta-asioista vastaava virasto.

²⁷ Yhdistyneet kansakunnat, ympäristön ja kehityksen maailmankomission raportti, ”Our common future”, (Brundtlandin raportti), A/42/427, 1987.

²⁸ Neuvoston päätelmät ”Kattava toimintatapa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n täytäntöönpanon nopeuttamiseksi – Parempi jälleenrakentaminen covid-19-kriisin jälkeen”, asiak. 9850/21.